

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobce: **A. R.**, nar. X,
bytem X,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 8. 9. 2025 jeho žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod sp. zn. OAM-0414367/DO-2025, jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobci o dočasnou ochranu ze dne 8. 9. 2025, zaevidované pod sp. zn. OAM-0414367/DO-2025.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobce se podanou zásahovou žalobou domáhá určení nezákonnosti zásahu žalovaného, který dle tvrzení žalobce spočívá v tom, že mu dne 8. 9. 2025 byla jako nepřijatelná vrácena žádost o dočasnou ochranu, evidovaná pod č. j. OAM-0414367/DO-2025. Důvodem nepřijatelnosti podle žalovaného bylo to, že žalobce nesplňuje podmínku podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace („*lex Ukrajina*“).
2. Podstata sporu spočívá v tom, že žalobci byla udělena dočasná ochrana v Belgickém království. Následně podal žádost o udělení dočasné ochrany v České republice, kterou žalovaný vrátil jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., s tím, že Ministerstvo vnitra dne 25. 8. 2025 zaslalo Evropské komisi oznámení podle § 3 odst. 3 téhož zákona o riziku vyčerpání kapacit.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. V podané žalobě žalobce vyličil okolnosti, za kterých podal žádost o udělení dočasné ochrany. Konstatoval, že jako nezletilému mu byla dočasná ochrana udělena v Belgii, a to v souvislosti s poskytnutím dočasné ochrany jeho rodičům, které tam následoval. Po skončení platnosti dočasné ochrany v Belgii nepožádal o její prodloužení.
4. Žalobce je přesvědčen, že žaloba je přípustná, a odkázal na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 27. 2. 2025 ve věci C-753/23 *Krasiliva*. Dále uvedl, že vrácení podané žádosti představuje nezákonný zásah ze strany žalovaného. Žalobce odkázal na ustálenou judikaturu správních soudů a uvedl, že směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/55/ES o dočasné ochraně nepředpokládá postup, který ve věci učinila Česká republika, tedy oznámení hrozícího vyčerpání kapacit Evropské komisi a zamezení určité kategorii vysídlených osob získat dočasnou ochranu.
5. Reakce na případné vyčerpání kapacit některého z členských států má podle žalobce vzejít ze strany orgánů Unie, nikoli z iniciativy jednoho členského státu. Oznámení, které Česká republika učinila, je podle žalobce bez právního významu, obzvláště pokud jde o možnost vysídlené osoby získat dočasnou ochranu v České republice. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb. podle žalobce zjevně odporuje unijnímu právu, a nelze jej proto v praxi aplikovat tak, aby bylo možné žádost o dočasnou ochranu považovat za nepřijatelnou.
6. Žalobce dále uvedl, že je mu jasné, že kapacity na přijetí vysídlených osob nejsou neomezené. Avšak stejnými výzvami, jakým nyní čelí Česká republika a držitelé dočasné ochrany, se musí vypořádat i ostatní členské státy Evropské unie. Migrační a azylová politika podle žalobce neleží v rukou jednotlivých členských států, ale je společnou politikou Evropské unie. Vlastní legislativní řešení, které fakticky znemožňuje přístup určité skupině vysídlených osob k dočasné ochraně, je v rozporu s právem EU, podryvá důvěru v právní stát i samotný unijní systém solidarity.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

7. Uvedl, že žalovaný konstatuje, že žaloba na ochranu proti nezákonnému zásahu je přípustná, což připouští i krajské soudy. Žalobce spatřuje nezákonný zásah v tom, že žalovaný postupoval podle zákona č. 65/2022 Sb., konkrétně podle § 5 odst. 1 písm. f), na jehož základě byla jeho žádost o dočasnou ochranu vyhodnocena jako nepřijatelná.
8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že podle údajů z platformy pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany (*Temporary Protection Platform*) je žalobce evidován jako držitel dočasné ochrany v Belgii, což dokládá označení „tp“ v rubrice „Type of protection“. Ačkoliv žalobce tvrdí, že dočasná ochrana v Belgii již skončila a nebyla prodloužena, tento údaj nekoresponduje s daty ve vnitrostátním systému Belgie, odkud se informace přenášejí do platformy.
9. Žalovaný zdůrazňuje, že pro aplikaci § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb. není rozhodné, zda je cizinec aktuálně držitelem povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany, ale zda jej v jiném členském státě získal. Ministerstvo vnitra navíc dne 25. 8. 2025 zaslalo Evropské komisi oznámení podle § 3 odst. 3 téhož zákona o riziku vyčerpání kapacit, čímž byly splněny podmínky pro aplikaci uvedeného ustanovení.
10. Dále žalovaný uvádí, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by umožňovaly udělení dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny (§ 51) ani ze zvlášť hodných zřetelů (§ 52). Vzhledem k tomu žalovaný neměl jinou zákonnou možnost než žádost žalobce vyhodnotit jako nepřijatelnou.
11. K námitce rozporu s právem EU žalovaný uvádí, že ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) je podle jeho názoru v souladu s unijním právem. Směrnice 2001/55/ES nezakládá právo na udělení dočasné ochrany v dalším členském státě osobám, které již takové oprávnění získaly jinde. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024–42, potvrdil, že směrnice takové právo nezaručuje, s výjimkou případů sloučení rodiny, humanitárních důvodů nebo přemístění podle čl. 26.
12. Žalovaný dále rozebírá jazyk směrnice, zejména čl. 8 odst. 1, který stanoví povinnost členských států vydat povolení k pobytu osobám požívajícím dočasné ochrany. Tato povinnost je kolektivní a splněna již tím členským státem, který oprávnění vydal. Směrnice používá odlišné označení pro osoby, které již pobytové oprávnění získaly („osoby požívající dočasnou ochranu na území členského státu“) a reguluje jejich postavení v člancích 10, 11, 15 a 26.
13. Podle žalovaného právo na sekundární pohyb držitelů dočasné ochrany v rámci EU nevyplývá přímo ze směrnice, a nelze je dovodit ani z tzv. „soft law“ materiálů Evropské komise, jako jsou Operační pokyny k provádění rozhodnutí Rady č. 2022/382.
14. K námitce rozporu s právem EU žalovaný uvádí, že směrnice 2001/55/ES nezakládá právo na udělení dočasné ochrany v dalším členském státě osobám, které již takové oprávnění získaly jinde. Nejvyšší správní soud sice dovodil možnost přemístění na základě neaplikace čl. 11 směrnice, žalovaný však tento výklad odmítá. Podle něj čl. 11 upravuje pouze vztahy mezi členskými státy a jeho neaplikace nezakládá jednotlivci právo na nové povolení k pobytu.
15. Žalovaný poukazuje na nové recitály prováděcího rozhodnutí Rady (EU) č. 2025/1460, které výslovně uvádějí, že členské státy mají žádosti o dočasnou ochranu zamítnout, pokud žadatel již takové oprávnění získal jinde. Recitály rovněž potvrzují, že dohoda o neaplikaci čl. 11

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

nemá vliv na povinnost členského státu vydat nové povolení k pobytu. Výklad této dohody musí vycházet z vůle členských států, nikoliv z judikatury vnitrostátních soudů.

16. Závěrem žalovaný uvádí, že žádost žalobce byla vrácena jako nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., což bylo žalobci sděleno na zadní straně tiskopisu žádosti. Postup žalovaného byl v souladu se zákonem a nemůže být považován za nezákonný zásah.

III.

Posouzení žaloby

17. Žaloba je včasná a přípustná [srov. rozsudek NSS č. j. 1 Azs 174/2024-42, č. 4682/2025 Sb. NSS, z 3. 4. 2025].
18. O žalobě rozhodl soud bez nařízení jednání postupem v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť s rozhodnutím o věci samé bez jednání účastníci souhlasili. Nařídít jednání nebylo třeba ani kvůli dokazování. Podkladem pro rozhodnutí soudu je primárně tiskopis žádosti o dočasnou ochranu, kterou žalobce u žalovaného podal a kterou mu žalovaný vrátil. Obsah tohoto dokumentu je oběma stranám z povahy věci dobře znám a není mezi nimi sporný. Posouzení důvodnosti žaloby záleží na zodpovězení právní otázky. Soud neshledal potřebu dokazovat ani jinými listinami, ani důkazy označenými v podáních účastníků. Žádný z těchto dokumentů nebyl v rozsahu potřebném pro posouzení důvodnosti žaloby relevantní. Skutkové poznatky, jež by jejich případným provedením k důkazu soud nabyl, nepotřeboval pro posouzení opodstatněnosti žalobní argumentace. Obsah žádného dokumentu nemohl nic změnit na věcném hodnocení tohoto sporu.
19. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byly zaměřeny přímo proti němu nebo v jejich důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS, ze 17. 3. 2008).
20. V projednávané věci jsou splněny první, druhá a pátá podmínka, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobci pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jeho práv, a to bez ohledu na to, že mu již v minulosti byla dočasná ochrana udělena v jiném členském státě EU. Jde-li o hodnocení tohoto úkonu, zde lze vyjít z existující judikatury, podle které bránění v podání žádosti či její nepřijetí mohou představovat nezákonný zásah (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS č. j. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS z 30. 5. 2017). Čtvrtá podmínka testu je taktéž splněna.
21. Zbývá tedy posoudit, zda žalovaný postupoval v souladu s právními předpisy, pokud žádost o dočasnou ochranu žalobci vrátil jako nepřijatelnou.
22. Podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., *žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex⁵⁾ v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

23. Podle § 3 odst. 3 téhož zákona, *Ministerstvo vnitra zašle Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládnutí následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Oznámení podle věty první zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách.*
24. Na internetových stránkách Ministerstva vnitra soud uvedenou skutečnost bezprostředně ověřil.
25. Podle čl. 25 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně členské státy přijímají osoby oprávněné požadovat dočasnou ochranu v duchu solidarity Společenství. Vyjádří číselně nebo v obecných rysech, jaká je jejich kapacita pro přijetí těchto osob. Tyto informace se zařadí do rozhodnutí Rady uvedeného v článku 5. Po přijetí tohoto rozhodnutí mohou členské státy prostřednictvím oznámení Radě a Komisi oznámit další kapacity pro přijetí. Tyto informace se bez prodlení předají UNHCR.
26. Podle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně, *pokud počet osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu překročí v důsledku náhlého a hromadného přílivu kapacitu pro přijetí uvedenou v odstavci 1, posoudí Rada neprodleně situaci a přijme vhodná opatření včetně doporučení, aby daným členským státům byla poskytnuta další pomoc.*
27. Soud dospěl k závěru, že § 5 odst. 1 písm. f) *Lex Ukrajina* je rozporný s právem EU, shodně jako je tomu v případě písm. c) a d) téhož odstavce. Jelikož závěry soudu vycházejí z judikatury Nejvyššího správního soudu k § 5 odst. 1 písm. c) a d) *Lex Ukrajina*, soud nejprve uvede argumentaci s tím související a následně se vyjádří k dotčené novele *Lex Ukrajina*.
28. SDEU se sice ve věci *Krasiliva* explicitně nezabýval otázkou nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) *Lex Ukrajina*, tj. případem, kdy žadatel již disponuje dočasnou či mezinárodní ochranou jiného členského státu EU, na uvedené rozhodnutí SDEU ovšem navázal Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42. Z nich vyplývá, že důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) *Lex Ukrajina* je rozporný s právem EU. Žádost je nutné ve správním řízení projednat věcně, přičemž žadateli, který již disponuje dočasnou ochranou či jiným dlouhodobým pobytovým oprávněním v členské zemi EU, je nutné umožnit nechat si existující dočasnou či mezinárodní ochranu zneplatnit. Učiní-li tak, bude mu udělena dočasná ochrana, v opačném případě bude jeho žádost zamítnuta.
29. Úvahy žalovaného stran neupravení druhotného pohybu ve směrnici o dočasné ochraně jsou v rozporu s recentní výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu. V ní je totiž dovozeno, že mají-li osoby dle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „Prováděcí rozhodnutí č. 1“), právo zvolit si hostitelský členský stát, a nebude-li současně vůči nim uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, pak z toho vyplývá rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU, jinak by vyluka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl.
30. Žalovaný zpochybňuje výše uvedené závěry Nejvyššího správního soudu s ohledem na smysl a účel směrnice o dočasné ochraně, dále pak na to, že Prováděcí rozhodnutí č. 1 nemůže

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

zakotvit právo sekundárního pohybu, když právo volby primárního státu vyplývá již ze směrnice o dočasné ochraně, a konečně že z upraveného recitálu prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. 7. 2025, o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (dále jen „Prováděcí rozhodnutí č. 2“), vyplývá, že druhotný pohyb není evropskými předpisy předvídán, resp. dovolen.

31. Soud neshledává, že by závěry Nejvyššího správního soudu byly rozporné se smyslem a účelem směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně sice skutečně blíže neupravuje případy druhotného pohybu mimo žalovaným citovaný čl. 15 a 26, to ovšem neznamená, že by druhotný pohyb sama zakazovala.
32. Žalovanému lze přisvědčit, že členské státy mohou přijmout úpravu nad minimální standard směrnice. Aplikace přerozdělovacího mechanismu dle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně ani v případě možnosti volného výběru členského státu pro účely druhotného pohybu přitom není omezena, když aplikace daného mechanismu je na základě čl. 26 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně beztak odvislá od souhlasu dotčených přemísťovaných osob – uvedené ustanovení by postrádalo smysl, pouze pokud by čl. 26 směrnice o dočasné ochraně bylo možné aplikovat i bez souhlasu přemísťovaných osob, protože ty by se v takovém případě mohly vrátit nazpět. Článek 15 směrnice o dočasné ochraně sice při otevření možnosti druhotného pohybu není příliš potřebný, je ale nutné zohlednit, že se jedná o obecný minimální standard. Prováděcí rozhodnutí č. 1 i č. 2 se nadto k druhotnému pohybu držitelů dočasné ochrany vyjádřila v tom smyslu, že je na základě dohody států vyloučena aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně – uvedený postup fakticky a v souladu s čl. 11 směrnice o dočasné ochraně prakticky vyprázdnil povinné slučování rodin dle čl. 15 směrnice o dočasné ochraně, protože generální výluka jakékoliv aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně má za faktický následek nutnost otevřít druhotný pohyb napříč členskými státy nejen fakticky, ale rovněž i legálně.
33. Žalovaný dovozuje neexistenci práva na druhotný pohyb z aktualizovaného znění recitálu Prováděcího rozhodnutí č. 2, konkrétně z recitálů (5) a (6).
34. Podle recitálu (5) Prováděcího rozhodnutí č. 2 „[v] souvislosti s aktivací směrnice 2001/55/ES se členské státy v jednomyslně přijatém prohlášení dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 uvedené směrnice {směrnice 2001/55/ES} na osoby, které požívají dočasné ochrany v daném členském státě v souladu s prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 a které se přesouvají bez povolení na území jiného členského státu, pokud se členské státy na dvoustranném základě nedohodnou jinak“.
35. Podle recitálu (6) Prováděcího rozhodnutí č. 2 „[s] ohledem na tento celkový kontext by nic nemělo být vykládáno tak, že znamená povinnost členského státu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osobě, která obdržela povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě.“.
36. Žalovaný uvedené recitály ovšem dezinterpretuje, je-li přesvědčen o tom, že uvedená ustanovení *a priori* vylučují právo druhotného pohybu. Recitály sice upřesňují, jak by mělo být Prováděcí rozhodnutí č. 1 interpretováno, nijak ale výslovně nezakotvují, že by jednou udělená dočasná ochrana automaticky znamenala zákaz poskytnutí dočasné ochrany v jiném členském státě. Recitál (6) lze totiž interpretovat bez problému tak, že se tím aprobejuje již SDEU přijatý závěr ve věci *Krasiliva*, že členské státy mohou odeprít dočasnou ochranu u osoby, která již disponuje dočasnou ochranou v jiném členském státě, přičemž se takto udělené dočasné ochrany nehodlá vzdát. Recitál (5) pak upřesňuje, že se výluka aplikace čl.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

11 směrnice o dočasné ochraně nevztahuje na osoby, které požívají dočasné ochrany v jiném členském státě, přičemž se bez povolení přesouvají na území jiného členského státu, což lze interpretovat tak, že se výlučka čl. 11 nevztahuje na osoby, které požívají dočasnou ochranu v jednom členském státě, ale snaží se fakticky pobývat ve druhém členském státě. Ani v jednom recitálu se tudíž neřeší explicitně situace, které ovšem jsou primárním průvodním jevem druhotných pohybů v ČR – tedy situace, kdy ukrajinský uprchlík již nepožívá výhod plynoucích z dočasné ochrany v určitém členském státě, protože se této ochrany vzdal, či mu byla ukončena jinak, načež si požádá o udělení dočasné ochrany v ČR. Shora popsané situace se explicitně vyjadřují pouze k případům, které ovšem již dle judikatury SDEU i Nejvyššího správního soudu nebyly dovolené – tj. případy, kdy ukrajinský uprchlík se domáhá získání dočasné ochrany souběžně ve větším počtu členských států.

37. Z Prováděcího rozhodnutí č. 2 ani z *Lex Ukrajina* tudíž nevyplývá závěr žalovaného, že ukrajinský uprchlík, který požádal o dočasnou ochranu v určitém členském státě EU, již může nadále úspěšně čerpat dočasnou ochranu výlučně v tomto členském státě. Byť žalovaný takto konstantně interpretuje § 5 odst. 1 písm. d) *Lex Ukrajina*, v rámci soudního přezkumu je mu tato interpretace opakovaně vytýkána jako vadná.
38. Soud konstatuje, že důvod pro vrácení žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné dle § 5 odst. 1 písm. f) *Lex Ukrajina* představuje sloučení a reformulaci důvodů dle písmen c) a d) téhož odstavce, přičemž vede ke stejným důsledkům pro žadatele o dočasnou ochranu. Jediná změna spočívá v tom, že možnosti aplikovat tento postup má předcházet oznámení žalovaného dle § 3 odst. 3 *Lex Ukrajina* určené Evropské komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob.
39. Soudu ovšem není zřejmé, proč by takové oznámení mělo mít vliv na judikaturou dovozené závěry o možnosti druhotného pohybu držitelů dočasné ochrany. Nejvyšší správní soud tuto možnost dovodil z čl. 2 odst. 1 Prováděcího rozhodnutí č. 1 a současného vyloučení aplikace č. 11 směrnice o dočasné ochraně. Na tom se nic nezměnilo, změnila se pouze vnitrostátní úprava, která však musí být v souladu s právem EU.
40. Oznámení dle § 3 odst. 3 *Lex Ukrajina* určené Evropské komisi se svou povahou blíží oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU – je tedy politickým aktem, z něhož nelze dovozovat legislativní důsledky (překonání judikatorních závěrů), tj. ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Rozdíl obou citovaných právních úprav pak spočívá v zásadě jen v tom, že § 3 odst. 3 *Lex Ukrajina* hovoří o riziku vyčerpání kapacit, zatímco čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně až o překročení kapacit.
41. Z pohledu soudu tak § 3 odst. 3 *Lex Ukrajina* představuje zakotvení institutu, který už v právu EU existuje, ovšem způsobem, jenž je v rozporu se směrnicí o dočasné ochraně – ze směrnice o dočasné ochraně neplyne, že by oznámení členského státu o tom, že byla překročena jeho kapacita pro přijetí osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu, mělo jakékoli důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu. V případě § 3 odst. 3 *Lex Ukrajina* ani nedošlo k překročení kapacity, pouze to hrozí, jedná se tedy o méně závažný stav, než předvídá směrnice o dočasné ochraně.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

42. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) *Lex Ukrajina* je nadto zjevně diskriminační, neboť se má týkat selektivně jen těch žadatelů, kteří se dožadují svého práva druhotného pohybu.
43. Měl-li tedy zákonodárce v úmyslu překonat závěry judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. stenoprotokol 140. schůze PSP ČR ze dne 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance Petra Letochy), pak k tomu z výše uvedených důvodů tímto způsobem dojít nemohlo.
44. Žalovaný tudíž v této věci nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo ve shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu, která je plně aplikovatelná i na § 5 odst. 1 písm. f) *Lex Ukrajina*. Nejvyšší správní soud dovodil, že druhotný pohyb osob ve smyslu § 3 *Lex Ukrajina* je přípustný za podmínky, že takové osoby nepožívají ve stejný moment dočasně či mezinárodní ochrany ve více než jednom členském státě EU, a že o žádosti o dočasnou ochranu je nutné vést řádné správní řízení. Jelikož tyto závěry nezpochybňuje ani přijaté Prováděcí rozhodnutí č. 2, měl žalovaný v této věci nejprve postavit najisto, zda žalobkyně aktuálně je či není držitelkou dočasně ochrany v Nizozemsku – u čehož nepostačí paušální odkaz na informační systém TPD, u něhož není dán princip materiální publicity. Cílem *Lex Ukrajina* podle soudu nebylo zamezit ukrajinským uprchlíkům přístup k dočasné ochraně, pokud nejsou pod mezinárodní či dočasnou ochranou některého z členských států EU. Takový postup by buďto nutil uprchlíky vracet se do země původu, což není možné v důsledku panujícího válečného konfliktu, nebo pobývat na území ČR bez pobytového oprávnění, či se pokusit získat dočasnou či mezinárodní ochranu v jiném členském státu EU. Obě tato řešení jsou přitom nežádoucí – nelze právní řád vykládat restriktivně, aby docházelo k systematickému nárůstu počtu osob bez pobytového oprávnění v ČR, stejně jako není možné, aby byli uprchlíci bez právního titulu *de facto* nuceni opustit území ČR. Takový postup nadto obchází dohodnutou neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Byť žalovaný uzavírá, že *Lex Ukrajina* i evropské předpisy zakládají pouze možnost opětovně si požádat o dočasnou ochranu v členském státě, v němž již v minulosti byla dočasná ochrana udělena, tento závěr žalovaného nevyplývá ze shora uvedených předpisů, ani není opodstatněný v teleologické rovině.
45. Po případném seznání, že žalobce v současnosti stále disponuje dočasnou ochranou v Belgii, měl žalovaný ověřit, zda Belgie nespojuje s přiznáním dočasně ochrany v jiném státě EU *ex lege* zánik dočasně ochrany analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) *Lex Ukrajina*, a pokud by tomu tak nebylo, pak žalobce poučit o možnosti zneplatnění své případně existující dočasně ochrany. Není totiž v souladu s právními předpisy možné souběžně požívat dočasnou ochranu ve více státech EU. Protože tak žalovaný neučinil, postupoval v této věci nezákonně.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

46. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a uvedený zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobce na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před označením žádosti žalobce o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
47. Žalovaný je povinen v souladu s citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu ověřit, zda žalobce disponuje dočasnou či jinou mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která zároveň v daném hostitelském státě nezanikne *ex lege* analogicky k § 5 odst. 8 písm. b)

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Lex Ukrajina. Pokud žalobce nebude disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiné členské zemi EU, pak musí žalovaný vyhovět jeho žádosti o dočasnou ochranu. Jestliže naopak bude žalobce disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která nebude způsobilá zaniknout postupem analogickým k § 5 odst. 8 písm. b) *Lex Ukrajina*, pak žalobci náležitě poučí o právu nechat si dočasnou či mezinárodní ochranu v dané hostitelské zemi zneplatnit a případných důsledcích pro přiznání dočasné ochrany v ČR, pokud by tak žalobce neučinil.

48. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci zcela úspěšný, leč žádné náklady spojené se soudním řízením nekonkretizoval ani nedoložil, přičemž od soudního poplatku byl osvobozen *ex lege* dle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 26. listopad 2025

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.